

Przedrukowano z Dziennika „Głos” z dnia 14 grudnia 1921 r. W Warszawie. Wskazywanie na inne wydania jest zabronione. Wskazywanie na inne wydania jest zabronione. Wskazywanie na inne wydania jest zabronione.

Protest Rządu Litewskiego.

Wobec protestu Rządu Litewskiego przeciwko wyborom do Sejmu Litewskiego, który ma być wyznaczony na 15 stycznia 1922 r. w Warszawie.

Uzasadnienie referatu Ministerstwa (M. S. Z.)

Kewno, 14 grudnia 1921 r.

Do Pana Pawła Hymansa
Przesa Rady Ligi Narodów
w Brukseli

Panie Prezisie!

Dnia 16 listopada b. r. Sejm warszawski, na wniosek Rządu polskiego, uchwalił, że na terenie wileńskiego terytorium spornego odbędą się wybory do Zgromadzenia, które ma decydować o losie tego kraju. W myśl tej rezolucji gen. Żeligowski wydał dnia 30 listopada dekret, zwołujący Zgromadzenie na 8 stycznia r. 1922 (?)

Owe Zgromadzenie będzie więc rodzajem plebiscytu lub konsultacji ludowej.

Biorąc pod uwagę:

1) że wszelka konsultacja ludowa może się odbyć tylko w warunkach, zapewniających ludności zainteresowanej absolutną wolność i szczerą gło-

wania, jak to zresztą było wyraźnie zaznaczone w decyzji Rady Ligi Narodów z 28 października 1920 r.;

2) że konsultacja ludowa pod regimem okupacji może być uważana tylko za dalszy ciąg posługiwania się siłą;

3) że Wileńszczyzna od trzech lat okupowana jest przez wojska polskie;

4) że zarząd kraju znajduje się całkowicie w ręku okupanta;

5) że odjazd z Wilna gen. Żeligowskiego w niczem nie zmienił wewnętrznego położenia Wileńszczyzny, albowiem wojsko i administracja pozostały te same, jak to oświadczył urzędowo w swym manifestie z 1 grudnia p. Meyznerowicz, zastępca gen. Żeligowskiego;

6) że Rząd polski zaprowadził w Wileńszczyźnie prawdziwe panowanie teroru przeciwko ludności nie mówiącej po polsku;

7) że taki ustrój nie tylko zniszczył istniejące organizacje polityczne litewskie—bo zmusił czynników polskiej okupacji wrogie ratować się ucieczką—ale także zniszczył organizacje kulturalne i gospodarcze, czego dowodem chcęby pogrom instytutu litewskich w Wilnie w październiku r. b.;

8) że ustrój ten doprowadził także do rozbitcia organizacji politycznych i kulturalnych białoruskich;

9) że prasa litewska, białoruska i żydowska nie cieszyły się nigdy wolnością pod polską okupacją;

10) że wszelka propaganda na rzecz Litwy jest absolutnie niemożliwa;

11) że natomiast propaganda anty-litewska organizuje się nie tylko z absolutną swobodą, ale jest szczególnie czynna, dzięki specjalnym organizacjom w tym celu powstałym, przez które i szereg polityków popierał, a mianowicie: Janusz obywateli woli

ludności należącej do Polski, „Słuch Kresowa” i inne. 12) że wybory do Zgromadzenia, zapowiedziane i dziś już przygotowane, dokonywane się w warunkach najcięższego sfalszowania woli ludności—

Rząd Rzeczypospolitej Litewskiej protestuje energicznie przeciwko tym wyborom, albowiem Polacy zmierzają do rozstrzygnięcia sprawy wileńskiej jednostronnie i uciekając się do sposobów, mających na celu sprowadzenie woli ludności miejscowej. Rząd litewski oświadcza, że uchwały Zgromadzenia, o ile do nich dojdzie, będzie uważał za nieważne i niebędące. Zechciej przyjąć, Panie Prezisie, zapewnienia mego wysokiego poważania.

(—) Petras Klimas
w zast. min. spr. zag.

Jak donosi paryski korespondent „Gazety Wapnickiej” p. Karol Marzowski, protest litewski, w którym zresztą wszystkie punkty z wyjątkiem pierwszego są niesgodne z prawdą, nie wywołał na Zachodzie pożądanego wrażenia. Liga Narodów—jaki się zdaje—wcale nań nie zareaguje, gdyż jej autorytet moralny kilka już razy poważnie ucierpiał właśnie z powodu Wilna wówczas, kiedy podejmowała decyzję, której później wykonać nie była w stanie. Niespodzianki nie są oczywiście wykluczone, zwłaszcza z powodu niezdecydowanego stanowiska Anglii, to też opinia publiczna, a przedewszystkiem nasze ministerjum spraw zagranicznych, powinno czuwać nad tą sprawą.

Układ gospodarczy.

BERLIN, 3.1. (tel. wł.) Według doniesień dzienników niemieckich, komisja międzyrządowa ds. opasaru Kłajpedy otrzymała zawiadomienie z Rady Ambasadorów, że Kłajpeda zostanie uwzględniona do zawarcia układu gospodarczego z Niemcami, Litwą i Polską. Z tego wnosi, że Rada Ambasadorów nie chce dopuścić do połączenia Kłajpedy z Litwą.

Wiadomości polityczne.

Polska zostanie zaproszona do Cannes. Z Paryża donoszą, że w zapatrwanach międzynarodowych czynników koalicji na rolę Polski wobec Rosji nastąpiła zasadnicza zmiana. Zrozumiano mianowicie, że Polska stanowi czynnik pierwszorzędnej wagi przy wciągnięciu z powrotem Rosji w sferę międzynarodowych interesów gospodarczych. Z tego też powodu postanowiono, że do międzynarodowego konsorcjum, którego utworzenie ma być omawiane w Cannes, zaproszona zostanie także Polska.

Przebieg dentysty. Pisma krakowskie donoszą, że posłowie ugrupowań lewicowych głoszą jawnie fezę o jakoby niesprawiedliwym rozłożeniu daniny i radzą nie spleść się w ogóle z jej składaniem, zanim inne sfery nie złożą. A więc jak brnąć — to pierwa, jak dać — to ostatni. Korzystają z tego gieldy zagraniczne na niekorzyść marki polskiej.

Samowola posłów ludowców. Dnia 15 grudnia r. b. poseł ludowców Burakowski zwołał wiece do lokalu szkolnego w Jeziornie. Ponieważ ustawy zabraniają w szkołach urządzania zgromadzeń politycznych, władze policyjne zarządziły pozwolenia starostwa na wiece w gmachu szkolnym. Poseł Burakowski nie tylko że nie posiadał pozwolenia, ale oświadczył głośno, że on jako poseł może robić co chce. Wiece się odbyło w szkole. Jest to bezprawie, którego nie powinno się tolerować. Ustawy obowiązują „nawet” posłów ludowców.

Najazd żydów na Górny Śląsk. Z Górnego Śląska coraz częściej się słyszy o masowym najazdzie żydów do tego zbrojonego krwią polską zakątku Rzeszy. Żydzi wykupują firmy handlowe, przedsiębiorstwa etc. niestety, przy pomocy zdrady ze strony Polaków, którzy używają im swych nazwisk dla nikczemnej tej maskarady.

Opinia „La France” o Litwie Kowieńskiej. W jednym z numerów paryskiej „La France” podał krytykę politykę Kowna wobec Polski i Łotwy, reasumując swoje wywody w następującym wniosku: „Z dotychczasowych pertraktacji polsko litewskich należy wyciągnąć następującą wskazówkę: jeżeliby rząd kowieński nie miał żadnych ukrytych zamiarów, jeżeliby nie obiecywał

sobie być motem pomocy Niemcom a Sowietom, to by kasowały się nieważne, niedaym i niepolityczne. Rząd wileński zdaje sobie w dzisy sprawę z tej konieczności, że Litwa powinna się zbliżyć do Polski, powinna wieść z nią żywot braterski. Wilno stałoby się wówczas węzłem, któryby łączył oba kraje, idące ręką w rękę. Ale ludzie z Kowna tego nie chcieli. Inne mają zamiary”.

W Kownie ładnie się dzieje. Według wiadomości z Kłajpedy dymisja Purickisa została ostatecznie przyjęta, jednakże Purickis nie będzie oddany pod sąd, gdyż sprawa ta skompromitowałaby wszystkie partie, prezydenta ministrów, oraz prezydenta państwa. Prasa kłajpedzka dowiaduje się z Kowna, że oficjalną przyczyną dymisji jest sprawa projektu Hymansa, który był posterany przez Purickisa. „Memor Dampf boot” wyraża zdumienie, iż zwolennik projektu Hymansa mógł być uważany za przyjaciela Niemiec.

Żydzi do Ameryki. Z Nowego Jorku donoszą, że prezydent Stanów Zjednoczonych, Harding udzielił audiencji N. Priluckiemu z Warszawy i że departament stanu zakomunikował mu warunki, na jakich przebywający obecnie w Polsce uchodźcy żydowscy z Ukrainy będą mogli emigrować do Ameryki poza wyznaczoną normą.

Konflikt serbsko-włoski zaostreza się. Czeskie biuro prasowe donosi z Belgradu, że konsul włoski w Splicie przedłożył namiestnikowi w Dalmacji pismo z następującymi żądaniem: 1. Władze cywilne wyrażą rządowi włoskiemu ubolewanie z powodu wypadków w Sebenico, 2. Wszyscy winni będą surowo ukarani, 3. Wojska jugosłowiańskie oddadzą honory chorągwi włoskiej, 4. Rząd jugosłowiański ogłosi do ludności manifest, w którym publicznie wyrazi ubolewanie z powodu zajść w Sebenico. Żądania te, które wywarły w całym królestwie olbrzymie oburzenie, rząd odrzucił. Konflikt zaostreza się.

Manifestacja na cześć Karola. Według wiadomości nadchodzących z Węgier: Z okazji pięćciolecia koronacji Karola odbyło się dn. 1 stycznia w kościele św. Macieja w Budapeszcie uroczyste nabożeństwo w obecności reprezentantów wysokiego arystokraty, wielu posłów sejmowych i licznych oficerów. Po nabożeństwie urządzono obecnym na nim Andrassemu i Apponiemu owację i wznoszono okrzyki na cześć „króla węgierskiego Karola”.

Los Karola. Do finisznego ministerjum spraw zagranicznych nadeszła wiadomość, że sprawa Karola ma być debatowana w Radzie Ligi Narodów 10. stycznia. Zostało przesłuchany również delegat Finlandii, którym już został mianowany przedstawiciel Finlandii w Paryżu p. Eidel.

TELEGRAMY.

Liga Narodów.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) Posiedzenie Ligi Narodów odbędzie się w Genewie w przyszłym tygodniu. Rozpatrywana będzie sprawa Gdańska, wobec

czego do Genewy wyjechał z Warszawy kierownik oddziału gdańskiego w ministerstwie spraw zagranicznych.

Posiedzenie Rady ministrów.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) Dziś odbyło się pod przewodnictwem ministra Poczt i Telegrafów Stęśłowicza pierwsze po świętach posiedzenie Rady Ministrów. Na porządku dziennym były drobne sprawy bieżące.

Zniesienie ograniczeń.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) Podczas wojny zabronione były rozmowy telefoniczne w obcych językach. Obecnie rząd powziął uchwałę zniesienia tego ograniczenia.

Związki wyborcze.

WILNO, 3.1. (tel. wł.) W poszczególnych okręgach wyborczych stronnictwa utworzyły związki wyborcze celem przeprowadzenia wspólnych kandydatur. Do związku wyborczego przystąpiło „Odrodzenie”, „Piaśnicy” i „Demokraci”.

Przenoszą zarządek.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) Członek przedstawicielstwa socjalistycznego w Warszawie Obolskiego zachorował na tyfus płacisty.

Gwałty niemieckie.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) Z okręgów plebiscytowych Mazurów Pruskich dochodzą wiadomości, że rząd niemiecki przystąpił do energicznego tępienia żywiołu polskiego.

Właściciele ziemscy posiadający ponad 3,000 morgów Magdeburgskich (1500 morgów naszych) będą wywłaszczani. Takich właścicieli Polaków jest niewiele. Na ich miejsce będą osiedlani koloniści niemieccy. Zawiadomienie o tem otrzymali dwaj właściciele—Polacy, w okręgu kwidzyńskim, mianowicie: Donimirski i Sierakowski.

Zakończono strajku.

BERLIN, 3.1. (tel. wł.) Strajk kolejarzy w Niemczech zakończył się w większej części dyrekcją kolejowych wczoraj przed południem. Prawdopodobnie od jutra będzie wznowiony całkowicie ruch osobowy i towarowy.

Gielda.

WARSZAWA, 3.1. (tel. wł.) W dniu dzisiejszym na giełdzie urzędowej notowania były następujące:
Dolary 2855—2825
Franki fr. 232 — 230
Funt szterl. 12100
Marki niem. 1590

100-443886-100

[illegible]

Wskryte zostały następujące:
kragiele, pi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837,

[illegible]

(C. d. n.)

